

Yttrande över remiss från Havs- och vattenmyndigheten gällande förslag till ändringar i föreskrifterna HVMFS 2012:18 om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) välkomnar de nya formuleringarna och beskrivningarna om såväl vad som kännetecknar GES som av ingående indikatorer. SLU har dock hittat en hel del otydligheter i vissa skrivningar och vissa direkta felaktigheter som inte stämmer överens med det som beskrivs i tillhörande indikatorfaktablad.

Specifika synpunkter

3 § sidan 6.

Om någon undrar vad en population och bestånd verkligen är så är denna förklaring ogenomtränglig.

Bilaga 2

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del A (kriterier)

Förklaringen för D3C2 (s 17) blir otydligt när man talar om lekbeståndets biomassa för en population. D.v.s. man blandar termerna bestånd och population. I andra skrivningar för D3 är population i fokus. Kanske kan man skriva "Lekbiomassan (SSB) för populationer ..." I direktivet står det The Spawning Stock Biomass of populations of commercially-exploited species are above bio- mass levels capable of producing maximum sustainable yield.

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del A (kriterier) s 18.

I motiveringen är det tydligt att en population kan få dålig status baserat på endast ett kriterium, inte så tydligt i huvudtexten dock.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.1B Bifångst av gråsäl.

I Helcom bycatch core indicator report från 2023 (https://indicators.helcom.fi/wp-content/uploads/2023/04/Bycatch-indicator_Final_September_2023.pdf) avser det nu angivna tröskelvärde för bifångst av gråsäl (1330 individer) för Östersjöpopulationen den totala dödligheten orsakad av människan dvs. bifångst och jakt. Enligt nuvarande skrivning inkluderas endast mortalitet från bifångst i fisket (NRM observationer, särskilda studier och Kommissionens genomförandebeslut (EU) nr, 404/2011) - medan dödlighet orsakad av jakt saknas. Dödligheten från nuvarande licensjakt med en kvot på 1500 gråsäl-individer årligen i svenska vatten behöver också räknas med då det bedöms om tröskelvärde klaras eller ej.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.1C Bifångst av knubbsäl.

I Helcom bycatch core indicator report från 2023 (https://indicators.helcom.fi/wp-content/uploads/2023/04/Bycatch-indicator_Final_September_2023.pdf) avser det nu angivna tröskelvärde för bifångst av knubbsäl (417 individer) för Bälthavspopulationen (inkl. Kattegatt) den totala dödligheten orsakad av människan dvs. bifångst och jakt. Enligt nuvarande skrivning inkluderas endast mortalitet från bifångst i fisket (NRM observationer, särskilda studier och Kommissionens genomförandebeslut (EU) nr, 404/2011) - medan dödlighet orsakad av jakt saknas. Dödligheten från dagens licensjakt med en kvot på 230 knubbsäl-individer årligen i svenska vatten behöver också räknas med då det bedöms om tröskelvärde klaras eller ej.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.1D Bifångst av vikaresäl.

I Helcom bycatch core indicator report från 2023 (https://indicators.helcom.fi/wp-content/uploads/2023/04/Bycatch-indicator_Final_September_2023.pdf) avser det nu angivna tröskelvärde för bifångst av vikaresäl (443 individer) för hela Bottniska viken den totala dödligheten orsakad av människan dvs. bifångst och jakt. Enligt nuvarande skrivning inkluderas endast mortalitet från bifångst i fisket (NRM observationer, särskilda studier och Kommissionens genomförandebeslut (EU) nr, 404/2011) - medan dödlighet orsakad av jakt saknas. Dödligheten från dagens skyddsjakt med en kvot på 350 individer årligen i svenska vatten behöver också räknas med då det bedöms om tröskelvärde klaras eller ej.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.2D Abundans och trender för knubbsäl.

I Helcom Core indicator report (https://indicators.helcom.fi/wp-content/uploads/2023/04/Population-trends-and-abundance-of-seals-Harbour-seals_Final_April_2023-1.pdf) rekommenderas att vid nästa bedömning (HOLAS 4) utvärdera fyra förvaltningsområden för knubbsäl i Helcom området; Kalmarsund, Sydvästra Östersjön, Kattegatt och (Limfjorden - ej aktuell för SE vidkommande). Vore det inte då lämpligt att de svenska bedömningsområdena för knubbsäl är: Kalmarsund, Sydvästra Östersjön, Kattegatt och Skagerrak?

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.2D Abundans och trender för knubbsäl.

Förtydliga att knubbsälspopulationen i Skagerrak bedöms enligt Helcom kriterier även om den rent geografiskt ligger i Ospar område. Om tanken är att hålla fast vid Helcoms tröskelvärden.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.2K (s38).

Upprepning av "kontroll av". Man borde därtill länka till relevant övervakningsprogram.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.2 K (s 38).

Metod: Ska arterna anges här? Det finns en längre lista baserat på arternas förmodade känslighet för fiske som sedan modifieras av om de redan bedöms under D3 eller är så sällsynta i bedömningsområdet att de inte alls kan bedömas. Listan kan därför förändras över tid.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.2K (s 38).

Motivering: Är det inte så att indikatorn ersätter tidigare bedömningar med en integrerad indikator för känsliga arter, eftersom det tillkommit krav på artvisa bedömningar

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.3E (s 39).

Beskrivningen är fel. SLU anser att det vore bättre att skriva som i faktabladet.

"Storleken av den fisk som representerar den 90:e percentilen i längdfördelningen i den provtagna populationen "

Man ska inte blanda in andelar här, man tittar ju på den exakta storleken av fisken vid den 90e percentilen

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.3E (s 39).

Tröskelvärde nordiska nät abborre. Lägg till "under bedömningsperioden" för att förtydliga. Detta står inte i faktabladet, men kanske ska läggas till även i detta?

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.3E (s 39).

Tröskelvärde nätlänkar abborre. Lägg till "under bedömningsperioden" för att förtydliga. Detta står inte i faktabladet, men kanske ska läggas till även i detta?

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.3E (s 39).

Tröskelvärde skrubbskädda, gös och sik. Detta är fel. I faktabladet görs ingen bedömningen av status för dessa arter (tröskelvärde saknas). Man studerar bara trenden över tid som information.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator).1.4B Utbredning av knobbsäl.

I HVMFS används historisk baslinje för att definiera tröskelvärden för knobbsälens utbredning medan det i Helcoms senaste bedömning används lite av en blandning mellan historisk/modern. I Helcom uttrycks ibland utbredningen som "pristine" och ibland refereras det till den moderna baslinje (alla tillgängliga lokaler) som under 3. Threshold values i <https://indicators.helcom.fi/indicator/harbour-seal-distribution/>. Oklart vilken baslinje som bör användas men ser en poäng i att det är en samstämmighet mellan Helcom och HVMFS.

D1 Biologisk mångfald. Del B (indikator). 1.4C Utbredning av vikaresäl. sid. 35

Det har det smugit sig med en tumlare under motiveringen till vikaresäl.

D1 Biologisk mångfald. Del A (kriterier). 1.6A, 1.6B.

Det är glädjande att se att det har tagits fram konkreta kriterier för planktonsamhället.

D1 Biologisk mångfald. Del A (kriterier). 1.6A

SLU hoppas på att passande indikatorer för djurplankton tas fram för Västerhavet också.

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.1A (s 43).

Data från kustfiskövervakningen ingår ju INTE som underlag för bedömningar av 3.1A. Stryk? Men det refereras till kustfisk i Faktabladet. Är det korrekt?"

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.1A (s 43).

Bedömningsområde: Bedömningen görs ju per bestånd. Lite förvirrande då att indikatorn belyser populationer.

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.2A (s 44).

Data från kustfiskövervakningen ingår ju INTE som underlag för bedömningar av 3.1A. Stryk? Men det refereras till kustfisk i Faktabladet. Är det korrekt?"

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.2A (s 44).

Bedömningsområde: Bedömningen görs ju per bestånd. Lite förvirrande då att indikatorn belyser populationer.

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.3A (s 45).

Bedömningsområde: Populationer?

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.3A (s 45).

Tröskelvärde: Här står det populationer!

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.1A

Ta bort dubblering av övervakningsprogram.

D3 Uttag av kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur. Del B (indikator). 3.1A, 3.2A & 3.3A.

Bestånd och populationer ändvänder alternerande i texten kring kommersiell fisk.

D4 Näringsvävar och ekosystem. Del B (indikator). 4.2.A (s. 47)

Första två meningarna under Metod: Det här är lite krånglig och upprepande och skulle kunna ersättas av en liknande text som för arter (1.2 J): "Indikatorn beräknas utifrån antal individer (alternativt biomassa) inom den funktionella gruppen per nät och dygn (fångst per ansträngning), och anges som årliga medelvärden av alla fiskade stationer inom ett provfiskeområde. Bedömningen baseras på fångst per ansträngning under den sexåriga bedömningsperioden. Om en tidsserie är kortare

än 15 år görs bedömningen utifrån vilka trender som ses över tid." Nästa mening kan sedan strykas helt.

D4 Näringsvävar och ekosystem. Del B (indikator). 4.2A (s 47).

Bedömningsområde: Räcker det inte med att säga Östersjöns kustområde som man gör för 1.2 J?

D4 Näringsvävar och ekosystem. Del B (indikator). 4.2 A (s 48).

Kolumnen om tidsserien är kortare än 15 år. Det ska varken vara en positiv eller negativ trend. Så här skriver vi i faktabladet: ... det ska inte finnas någon signifikant linjär trend under bedömda år (gräns för statistisk signifikans $p < 0,1$).

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av miljöanalytiker Malin Karlsson, forskarna Elisabeth Bolund, Jens Olsson, Karl Lundström och miljöanalytiks specialister Peter Thor, Diana Hammar Perry och Håkan Wennhage alla vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Linda Ferngren